

Aniela Piorunowa

Z wydawnictw Instytutu Badań Literackich

Biuletyn Polonistyczny 12/34, 48-54

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

9. Z WYDAWNICTW INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

Edward Balcerzan: Styl i poetyka twórczości dwujęzycznej Brunona Jasińskiego. Z zagadnień teorii przekładu. Str. 333, 3 nlb. Cena zł 55,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1968. Z *Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej*, t.XI.

Przedmiotem książki jest ukazanie pojęcia "dwujęzyczności" /bilingwizmu/ przeniesionego z terenu lingwistyki na teren nauki o literaturze - na przykładzie literackich działań dwujęzycznych Brunona Jasińskiego. Praca składa się z sześciu rozdziałów, z których dwa pierwsze stanowią teoretyczne wprowadzenie do zagadnienia, zaś rozdziały III - VI przynoszą analizę wielotekstowego przekazu dwujęzycznego z hasłem autorskim "Jasiński".

Henryk Sienkiewicz. Twórczość i recepcja światowa. Materiały konferencji naukowej listopad 1966. Pod redakcją Anieli Piorunowej i Kazimierza Wyki. Str. 552, 4 nlb., ilustr. 9. Cena zł 80,- Wydawnictwo Literackie. Kraków 1968.

Tom prezentuje materiały międzynarodowej konferencji naukowej zorganizowanej z inicjatywy Instytutu Badań Literackich PAN - na zakończenie Roku Sienkiewiczowskiego: 50-lecia śmierci autora "Trylogii". Zawiera ponadto rozprawy ogłoszone w specjalnym, "sienkiewiczowskim", zeszycie "Pamiętnika Literackiego" /R. LVII, z.3/. Obok 22 artykułów, poświęconych tematyce ogólnej z zakresu pisarstwa Sienkiewicza, szczegółowym problemom "Trylogii", a także recepcji twórczości pisarza w kilkunastu krajach świata, tom przynosi zestaw piśmiennictwa o Sienkiewiczu za lata 1945-1966 /włącznie/.

Jan Jurkowski: Utwory panegiryczne i satyryczne. Opracowali: Czesław Hernas i Maria Karplukówna. Objąsnienia: Maria Eustachiewicz i Maria Hernasowa. Indeksy: Maria Karplukówna. Redaktor naukowy: Czesław Hernas. Str.

793, 3 nlb. Cena zł 150,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1968. Biblioteka Pisarzy Polskich, Seria B, nr 18./Jan Jurkowski, Dzieła wszystkie. Tom drugi/.

Tom przynosi dzieła wszystkie satyryka i panegirysty Jana Jurkowskiego /ok. 1580 - ok. 1635/, z wyjątkiem ogłoszonej w r. 1958 w tejże serii "Tragedii o polskim Scylulusie" /BPP, Seria B, nr 11/. Edycja ma charakter i cel wyraźnie naukowy: umożliwienie głębszych studiów nad kształtowaniem się polskiej awangardy barokowej w poezji przełomu XVI i XVII wieku, nad przemianą warsztatu poetyckiego na granicy renesansu i baroku. Tom zawiera - ukazanych w reprodukcji fototypicznej i w transkrypcji - osiem utworów, napisanych w latach 1604 - 1607.

Listy do Adama Mickiewicza w Muzeum A. Mickiewicza w Paryżu.

Rejestr uzupełniony bibliografią. Opracował Janusz Odrowąż-Pieniążek. Redaktor naukowy: Czesław Zgorzel-ski. Str. 269, 5 nlb., ilustr. 12. Cena zł 62,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1968. Archiwum Literackie, t. XII.

Tom zawiera - skorygowany, uzupełniony i uszczegółowiony - rejestr listów do Adama Mickiewicza znajdujących się w Muzeum A. Mickiewicza w Paryżu i skatalogowanych przez Adama Lewaka w r. 1927 w postaci rozdziału III "Katalogu rękopisów Muzeum A. Mickiewicza w Paryżu". Rejestr uzupełniono próbą bibliografii, która odnotowuje wydawnictwa zarówno publikujące poszczególne listy w całości, jak i te, które je cytowały. W aneksie czytelnik znajdzie chronologiczne zestawienie listów do poety, pochodzących z lat 1822-1855.

Literatura okresu Młodej Polski. Tom I. Zespół redakcyjny:

Kazimierz Wyka, Artur Hutnikiewicz, Mirosława Puchalska. Str. 882, ilustr. 209. Cena zł 160,- Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa 1968. Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku. Seria piąta.

Tom zapoczątkowuje serię piątą edycji pt. "Obraz literatury polskiej XIX i XX w.", obejmującą twórczość pisarzy, którzy debiutowali nie wcześniej niż po r. 1880 i nie później niż

w r. 1914, a których główne dzieła powstały w latach 1890 - 1918, tych zatem przede wszystkim, którzy uczestniczyli w tzw. przełomie modernistycznym lat dziewięćdziesiątych, następnie zaś realizowali hasła Młodej Polski i kierunków z tym pojęciem związanych. Tom pierwszy serii, poza "Charakterystyką okresu Młodej Polski" i "Bibliografią ogólną" tego okresu, przynosi sylwetki pisarzy czynnych głównie w dziedzinie poezji. /Wydany w r. 1967 tom drugi tej serii przedstawia autorów dramatycznych/.

Zofia Makowiecka: Mickiewicz w Collège de France. Październik 1840 - maj 1844. Indeksy zestawily Zofia Makowiecka i Magdalena Martyńska. Str. 702, 2 nlb., ilustr. 37. Cena zł 90,- Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa 1968. /Kronika życia i twórczości Mickiewicza. Pod redakcją Stanisława Pigonia/.

Kolejny tom "Kroniki życia i twórczości Mickiewicza", obejmujący okres "Prelekcji paryskich", oparty jest na materiałach bibliotecznych i na archiwaliach zagranicznych, przede wszystkim paryskich. Materiały te ukazują bieg kolejnego kształtowania się i uaktywniania osobowości Mickiewicza, a także przedstawiają związki, jakie zachodzą między strukturą ideową "Prelekcji" a tendencjami nurtującymi młodą generację schyłku panowania dynastii orleańskiej, wypełniającą audytoria Collège de France na wykładach Mickiewicza.

Bronisław Nadolski: Te studiów nad życiem literackim i kulturą umysłową na Pomorzu w XVI i XVII wieku. Str. 259, 1 nlb. Cena zł 42,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969. Studia Staropolskie, t. XXIII.

Zamierzeniem autora książki jest wypełnienie luki istniejącej w zakresie prac z dziedziny kultury umysłowej na Pomorzu Gdańskim, zwłaszcza po powrocie jego w połowie wieku XV do Polski. Studia zawarte w tomie kontynuują te prace także w zakresie wieku XVII, najbujniejszego na Pomorzu, gdy chodzi o kulturę umysłową - dzięki wielu uczonym dotąd w nauce polskiej

mało albo zupełnie nie znanym, których nazwiska i sylwetki autor wydobywa z zapomnienia.

Polonia Typographica saeculi sedecimi. Zbiór podobizn zasobu drukarskiego tloczni polskich XVI stulecia. Zeszyt I: Kasper Hochfeder. Kraków 1503-1505. Tablice 1-29 /właściwie: 31/ + Wstęp i Wykaz druków. Opracował Kazimierz Piekarski. Wydanie drugie, przejrzone i uzupełnione, przygotowała Maria Błońska. Redaktor: Alodia Kawecka-Gryczowa, 31 tabl. in 2°. Cena zł 70,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1968.

Zeszyt obejmuje zasób oficyny Kaspra Hochfedera /drukarza pochodzącego z Bawarii/, prowadzonej w Krakowie w latach 1503-1505, która rozpoczyna nie przerwany już potem nigdy ciąg drukarstwa polskiego.

W stosunku do edycji pierwszej, ogłoszonej w r. 1936 przez Kazimierza Piekarskiego, edycja obecna w części albumowej została wzbogacona trzema tablicami oraz zestawami alfabetu, w części tekstowej - obszernym wstępem, omawiającym zasób typograficzny Hochfedera oraz problemy bibliograficzno-chronologiczne.

Bolesław Prus: Kroniki. Tom osiemnasty. Opracował Zygmunt Szweykowski. Teksty kronik kolacjonowała, przygotowała do druku oraz indeksy zestawiała Irena Orlewiczowa. Str. 611, 1 nlb. Cena zł 40,- Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa 1968.

Kolejny, osiemnasty tom wydania krytycznego "Kronik" Bolesława Prusa obejmuje kroniki tygodniowe ogłaszane w "Gońcu Porannym" w okresie od 11 grudnia 1904 do 22 stycznia 1905 r. i w "Tygodniku Ilustrowanym" w okresie od 1 kwietnia 1905 do 29 grudnia 1906 r.

Romantyzm. Opracował Zespół pod kierownictwem Irminy Śliwińskiej i Stanisława Stupkiewicza. Hasła ogólne i rzeczowe. Hasła osobowe: A-J. Str. 524, 2 nlb. Cena zł 90,- Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa 1968. Bibliografia Literatury Polskiej "Nowy Korbut". 7

Tom edycji "Nowego Korbuta" obejmujący "Romantyzm" składać się będzie z trzech woluminów /7-9/ i zawierać będzie - o bok haseł ogólnych i rzeczowych - hasła autorskie pisarzy, którzy prowadzili działalność literacką w okresie 1820-1863 oraz tych, którzy chociaż rozpoczęli działalność literacką przed r. 1820, okres głównego rozwoju twórczości mieli w latach późniejszych.

Ogłoszony obecnie wolumen 7 zawiera hasła osobowe: od: Alcyato Jan, publicysta, do: Jurkiewicz Jakub, publicysta.

Krystyna Sierocka: Polonia radziecka 1917-1939. Z działalności kulturalnej i literackiej. Str. 288, 4 nlb. Cena zł 30,- Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa 1968. Historia i Teoria Literatury. Studia. 21.

Książka stanowi pierwszą dotychczasową próbę monograficznego ujęcia życia i działalności kulturalno-literackiej środowiska polskiego, które uformowało się na terenie ZSRR po pierwszej wojnie światowej i przy różnych kolejach losów przetrwało do roku 1939. Autorka ukazuje życie literackie Polonii na tle politycznych, ideowych i kulturalnych wydarzeń epoki poprzez zestawienie materiałów rzucających światło na tę nie znaną dotychczas kartę historii literatury polskiej, odnotowanie najważniejszych zjawisk polskiego ruchu kulturalnego w ZSRR, rekonstrukcję atmosfery burzliwych sporów i dyskusji nurtujących to środowisko.

Słownik języka Adama Mickiewicza. Tom III: H - K. Redaktor: Stefan Hrabec. Recenzent: Konrad Górski. Sekretarz redakcji Iwo Szleskiński. Str. 607, 1 nlb. Cena zł 230,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1968.

Tom, zawierający hasła od "H" do "Kyzlar-aga", wypełnia istniejącą dotąd lukę tych liter. W ten sposób czytelnicy otrzymali już tomy I-V "Słownika języka Adama Mickiewicza", obejmujące słownictwo poezji i prozy poety od "A" do "Ówdzie".

Słownik polszczyzny XVI wieku. Pod redakcją Komitetu Redakcyjnego. Tom II: "Bańczysty" - "Butynkować się". Str. 526,

2 nlb. Cena zł 250,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1967.

- Toż. Tom III: "By" - "Czyżojojanus". Str. 729, 1 nlb. Cena zł 310,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1968.

Dwa kolejne tomy monumentalnej edycji prezentującej słownictwo polskie wieku XVI i stanowiącej materiałową podstawę dla historycznej stylistyki oraz dla językoznawców i historyków literatury, których interesuje problematyka struktury tekstu. "Słownik" bazuje na wszystkich możliwie formach piśmienniczych wieku: wierszowanych i prozatorskich, dialogowanych i ciągłych, retorycznych, naukowych, narracyjnych itp., i daje możliwie pełną reprezentację wszystkich dzielnic Polski.

Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Redaktor: Jan Reychman przy współudziale I.Csaplárosa i A.Sieroszewskiego. Str. 525, 3 nlb. Cena zł 98,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1969.

Tom studiów dotyczących polsko-węgierskich stosunków literackich, autorstwa trzydziestu uczonych polskich i węgierskich, powstał w ramach współpracy Instytutu Badań Literackich PAN, Katedry Filologii Węgierskiej Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Historii Literatury Węgierskiej Akademii Nauk. /Identyczny tom w wersji węgierskiej ukazał się w Budapeszcie/.

Tom traktowany jest przez jego inicjatorów jako pierwszy krok do kompleksowych badań, które w przyszłości powinny objąć coraz więcej sąsiadujących ze sobą i wykazujących pokrewieństwa rozwojowe literatur - zgodnie z sugestiami budapeszteńskiej konferencji poświęconej literaturze porównawczej z r. 1962.

Zbigniew Sudolski: Korespondencja Zygmunta Krasińskiego. Studium monograficzne. Str. 407, 1 nlb. Cena zł 60,- Państwowy Instytut Wydawniczy. Warszawa 1968.

Zamierzeniem autora była chęć wyznaczenia głównych kierunków epistolografii Krasińskiego i dążenie do ukazania zawitych dziejów edytorstwa jego listów, a także dążenie do

stworzenia podstawowej bazy filologicznej, stanowiącej punkt wyjścia do dalszych badań interpretacyjnych i przedsięwzięć edytorskich. Praca składa się z dwóch części: pierwsza omawia adresatów i tematykę korespondencji oraz jej dzieje wydawnicze, druga przynosi bibliografię korespondencji i kalendarium listów.

Stefan Zabłocki: Polsko-łacińskie epicedium renesansowe na tle europejskim. Str. 259, 1 nrb. Cena zł 45,- Ossolineum. Wrocław-Warszawa-Kraków 1968. Studia Staropolskie, t. XXII.

Tematem książki jest rozwój polsko-łacińskich epicediów - wierszy poświęconych opłakiwaniu zmarłych - jako tego gatunku renesansowej poezji okolicznościowej, z której organicznie wyrasta funeralna twórczość Jana Kochanowskiego, stanowiąca punkt zwrotny w dziejach polskiej liryki funeralnej. Na tle rozważań autora, ukazujących dzieje tego gatunku poetyckiego - od antycznego epicedium i elegii żałobnej, poprzez humanizm włoski i nowołacińską poezję funeralną schyłku XV i początku XVI wieku, aż do epicedium renesansowego w Polsce - uwydatnia się wyraźnie wzajemny związek poezji antycznej, nowołacińskiej i polskiej.

Opracowała
mgr Aniela Piorunowa

10. KRONIKA NAUKOWA INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

A. Posiedzenia Rady Naukowej

1. Posiedzenie Rady Naukowej w dniu 19 grudnia 1968 r. - z okazji 20-lecia istnienia Instytutu Badań Literackich PAN - miało charakter uroczysty. W pierwszej, otwartej części zebrania, w której udział wzięli, oprócz członków Rady Naukowej, pracownicy IBL, przewodniczący Rady prof. dr Stefan Żółkiewski poinformował o śmierci prof. dra Stanisława Pigonia. Pamięć nestora polonistyki zebrani uczcili minutą ciszy.